

Motion till riksdagen

1988/89:L16

av Rune Rydén (m)

med anledning av prop. 1988/89:85 om upphovsrätt
och datorer

Enligt proposition 1988/89:85 om upphovsrätt och datorer regleras inte rätten till datorprogram i anställningsförhållanden utan den förutsätts avtalas mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Många tunga remissinstanser har framfört att denna rätt borde klarläggas i lagtexten och i princip övergå till arbetsgivaren "om inte annat avtalas". Flera remissinstanser har också i särskilda framställningar begärt att frågan lagregleras i enlighet med den gängse uppfattningen om rättsläget. Det främsta skälet för detta ställningstagande finner man givetvis i de utomordentligt stora ekonomiska värden som företag och organisationer lägger ned i ADB-programvaror och de självklara kraven på att kunna nyttja dessa investeringar på bästa möjliga sätt.

Den i propositionen föreslagna ordningen kommer att leda till stora svårigheter och möjligen även till oacceptabla ekonomiska konsekvenser. Detta torde gälla särskilt för offentliga arbetsgivare, vilka i dag nästan genomgående saknar sådana avtal som krävs för att de skall kunna driva sin verksamhet inom dataområdet. Erfarenheter från försök att nå sådana avtal har visat på stora svårigheter beroende på att detta är ett område som är komplicerat och nytt för de berörda parterna. Privata arbetsgivare har redan i dag i stor utsträckning avtal som tillförsäkrar dem upphovsrätten till i anställningen framtagna program medan inget fall är känt där något annat är avtalat. En inskrivning av en sådan presumptionsregel skulle alltså bara fastställa vad som redan allmänt gäller där avtal träffats.

Ett av huvudargumenten för lagreglering är vidare att man i frågan rörande upphovsrätt till datorprogram har lagt ned mycken möda på att nå största möjliga internationella samstämmighet. Det skulle därför verka egendomligt om Sverige väljer en lagteknisk princip som man tycks bli nästan ensam om.

Med stöd av ovanstående anser jag därför att en presumptionsregel skall infogas i lagtexten innebärande att rätten till datorprogram i anställningsförhållanden övergår till arbetsgivaren om inte annat avtalats.

Det torde ankomma på utskottet att utforma lagtext.

Vad gäller frågan om kopiering av datorprogram för enskilt bruk anser jag att en person som i sitt arbete använder ett program bör kunna få göra en kopia av detta för att kunna använda programmet när arbetet utförs i bostaden.

Denna situation är vanligt förekommande, men skall enligt propositionen inte vara tillåten. Enligt min mening kan detta förfarande knappast anses drabba den som har rätten till programmet. Under alla förhållanden torde det föreslagna förbudet beträffande sådan kopiering inte kunna övervakas.

Jag menar att det är principiellt olämpligt att införa lagbestämmelser vilkas efterlevnad inte kan kontrolleras.

Mot. 1988/89
L16

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställs

1. att riksdagen beslutar att en presumtionsregel innebärande att rätten till dataprogram i anställningsförfarande övergår till arbetsgivare om inte annat avtalats infogas i upphovsrättslagen,
2. att riksdagen beslutar att kopiering av program som en person använder i sitt arbete skall vara tillåten i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 10 mars 1989

Rune Rydén (m)